

– Számos író állítja, hogy a szellemi izgalmon túl egyfajta vallásos tiszteletet érez a könyvtárban...

– Kétféle könyvtár létezik. Az egyik a felvilágosodás-korabeliek, a kommunisták és sajtóságosan lengyel földön a romantika jelesei által megálmodott, mindenki számára nyitott közkönyvtár. A másik pedig az ókori kínaiak által megvalósított, a szellemi elit számára

épült könyvtár, amelyben az ügyfél úgy bolyong, akár egy labirintusban, s amikor végre rátalál a neki való helyiségre, a mester elé rak egy könyvet, kinyitja, és enged, hogy egyetlen mondatot elolvasson belőle. Hátralévő életében azután erről az egyetlen mondatról kell elmélkednie.

A költészet évezredekken keresztül az elitnek íródott, az egyenlősítés utópiája viszont csak

kétszáz, legfeljebb háromszáz éve tart. Nem tudom, visszatér-e az ősi kínai könyvtár, a labirintus mélyére rejtett epifániával. Talán valami egészen más érkezik? Ezt még nem láthatjuk tisztán mostani lakóhelyünkön, a zsugorodó, általunk egyedülként ismert galaxisban, melyet Gutenbergről nevezünk el.

Zsille Gábor

SERGIUSZ STERNA-WACHOWIAK

Völgy, bölcső

Reginának

Egy kőnél is keményebb, mégis oly gyöngéd hang suttogva jelt ad. Nem hasztalan valóság. A távolban a dombokon lángocska és morgás. Egy gyöngy, mint a békés óceán, a fény zászlaját kibontja, ez a hajnal szárnya. A völgyben a juhokat őrző pásztor tenyerével árnyékolja arcát. A háttérben ragyogás. Árnyvonal nélküli fák. Hófehér lap, a mennybolt derengése a faszor torkolatánál. Fénybe bujtatott ház. Udvar, a levegő hajnali remegése. A bútorok oly áttetszőek, mint eső után a táj, mit hirtelen megállít egy láthatatlan kéz. Kosárból kihajított sárga kukoricacsövek, gyep zöldje, egy létrás szekér, mintha csak hímezve lenne. Az ablak mellett egy lány könyvet olvas. Csend és hallgatás. A bútorokon a háttérben árnyékcsikók. Az asztalon szalvéta, kancsó, egy tányér sárgabarack.

*Akkor
kítáru az ajtó,
a lány visszafordítja fejét,
belép a Gazda*

SERGIUSZ STERNA-WACHOWIAK

Hét megtestesülés Kréta szigetéről

1. Hirtelen fény

a tenger az égbolgba hull

fény a fénybe

*nincs kelet, nyugat,
dél és észak*

*némán ringatózik
a teljesség*

2. Az első betűk

*fekete lávadarab
egy fehér sávon és a tejút ködfoltjai*

*rozsdá táncával borított
rózsálló márványfelhő*

*vörös gránit
a fekete és zöld csillagképekben*

*szürke hamutojás
szívárvánnyal a hasra kötözve*

*tenyeremen négy kavics
a tengerből kiemelve:*

*egy elfeledett nyelv
ábécéjének
első betűi*

3. Misztikus lebontás

egyidejűleg szél, mozgás, lélek

*valóságos lelkiesség
lelki valóságosság*

*véget ér az éj
rikolt egy kakas
felriad álmából egy csacsi*

4. Csendélet hallal

*fővitorla, a gerinc fájdalmas íve
a test ezüstcsilláma
a mindentudó szem*

*a kezdet
görög avantgárdja*

*olajfaág a felhevült homokon
bálványok a Cyklad-szigetekről, a világ egy
cseppje
a felfüggesztett kakukkfűben, a táj megkövült
köldöke, csendélet aranydurbincsal*

*kaviccsal, kagylócskával
játszik egy gyermek
a nappal
egy csillaggal*

5. A gyöngy órája

*szemecske
homokszemecske
szül egy homokszemecske
hegyet szül egy homokszemecske
fényhegyet szül egy homokszemecske*

*megszületett
beteljesedett*

6. A mostban

tenger dagály, apály nélkül

szakadatlan most

*létezés
ami van, van*

7. Arché

szűk kis utca, csend, fehér házak
 kék ablakocskák, szederfa
 vézna macskák, olajfaliget kabócával
 tamariszkusz, menta, szentjánoskenyér illata
 és egy kislány hangja: „Annyiszor megmondtam neked”
 senkit sem látok
 nekem semmi sem kell
 már minden megvan

Paleochóra, Kréta, 2010 június

Emlékezz, drága

Reginának

*A túlsó parton, ó A város a folyónál, hegyek, erdők,
 felhők és döngölt ösvények, mint a gyerekkorban, kis tuskókkal
 Kezed ha nyújtod, szerelmesem A korlátlan lét, ó,
 fészket rak tenyerünkben A nap álarca lerántva
 A gyöngédség, ahogy figyel*

Végtelen bárkák

*a leigázhatatlan folyón Rózsaszín városháza és belső kertjében
 rózsák Az ősi Tejút álmos utcácskái, az átjáróházak
 angyalai Kicsoda, ha most kiáltanék, ki hallana meg engem
 az angyalok karából? Kiáltok, hallom*

A túlsó

*parton Amikor itt, most, sétálni indulunk,
 ó Egymás kezét fogva, sült gesztenyét rágcsálva*

*Emlékezz erre,
 drága*

Bazylea, 2000. november 10.

Zsille Gábor fordításai